

Тамдевін Бора

Галина Вдовиченко

Тамдевін Бора

ЛЬВІВ
ВИДАВНИЦТВО СТАРОГО ЛЕВА
2024

УДК 821.161.2-31
В 25

Галина Вдовиченко

В 25 Тамдевін. Бора [Текст] : художня проза / Галина Вдовиченко. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2024. — 488 с. — (Серія «Новітня класика»).

ISBN 978-966-448-311-4

Серія «Новітня класика» пропонує читачам два романи Галини Вдовиченко, які давно вже полюбилися багатьом читачам, — «Тамдевін» і «Бора».

Очуднена буденність — так двома словами можна охарактеризувати ці твори, такі проникливі й справжні, аж починаєш вірити в їхню автобіографічність. Захований у горах і огорнутий містикою старовинний замок Гербуртів, пильнований вовчою зграєю й... чоловіком, що, здається, і сам вже от-от став би вовком, — якби не жінка, з якою звела його доля чи, може, давні руїни?

Спогади про юнацьке кохання — таке далеке, аж примарне. Воно простягає кризь час тобі руки й дарує те, чого неспроможне подарувати жодне багатство: несподівану і щемку близькість із геть незнайомими людьми у стінах старого будинку, що поводитьсь мов жива істота.

Це історії про те, як не прогавити мрію і як розгледіти споріднені душі у сторонніх, на перший погляд, людях. Це історії, що спонукають мріяти, вірити і любити.

УДК 821.161.2-31

ISBN 978-966-448-113-4
(серія «Новітня класика»)

ISBN 978-966-448-311-4

© Галина Вдовиченко, текст, 2009, 2011
© Оксана Йориш, художнє оформлення, 2024
© Видавництво Старого Лева, 2024

ТАМДЕВІН

15 жовтня. Карпати

Кумові потрібна була людина. Без людини нічого не виходило. І він наважився.

Чекати довелося довго. Коли почулися нарешті голоси, сміх, і попри розлогий кущ з яскраво-червоними ягодами глоду пройшли дві дівчинки, він навіть не ворухнувся. Такі люди були йому без потреби.

Щонайменше годину стежка була безлюдною, аж поки знову оприявнився виразний запах (Кум не сплутав би його з жодним іншим) — запах людини, — і з-поміж дерев вийшла жінка. Човгала урозхит, із помітним зусиллям переносючи вагу тіла з ноги на ногу. Через кілька днів у неї народиться дитинча. Кум навіть не простежив за жінкою поглядом.

Нескінченно тягнулося очікування, але Кум умів чекати.

Коли смуги холодного вечірнього туману закрили не лише далекі пагорби і потемнілий ліс, а й близькі чагарники з деревами, залишивши самі лиш верхівки, Кум нашорошив

вуха, втягнув чутливими ніздрями вогке повітря. До чагарнику стрімко наближався чоловік. Молодий і сильний, з пружними м'язами і запахом, що нагадав Кумові про Брата. Нарешті саме те, що треба. Кум нечутно обійшов кущ, обережно ставлячи лапи слід у слід, рівним ланцюжком, і став біля стежки.

Юнак, побачивши перед собою щось темне — теля чи пса, — сповільнив енергійну ходу. Зупинився.

— Ти чий? Чого тут?.. — запитав розгублено. Й закляк нерухомо, відчувши, як миттєво змокріла спина.

Перед ним був вовк.

Сутулий, гостровухий, з широколобою головою. Уважні очі золотисто-жовтого кольору, видовжена морда, плямиста шерсть кількох відтінків. Хлопчина судомно, коротко і шумно втягнув носом повітря. Звір ледь помітно ворухнув прямим хвостом — тримав його похило, ближче до землі. Усе своє сімнадцятирічне життя юнак прожив у гірському карпатському селі, але ніколи не зустрічав серед лісу живого сіроманця. Однак те, що перед ним стояв вовк, заступивши стежку, він зрозумів одразу, всотавши поглядом постать звіра і запам'ятавши цю картину на все життя.

Від людини різко війнуло гарячою хвилею страху — і по тілу вовка пробігло тремтіння. Він теж боявся, але, на відміну від зненацька заскоченого хлопця, мав перевагу — готовність до зустрічі. Кум не зводив з юнака очей. Той, на щастя, не побіг, смикнувся, проте залишився на місці — ноги не слухалися. Кум теж ледве стримався, щоб не дременути світ за очі.

Бовванами завмерли обидва на стежці, напружені, з однаково розширеними назустріч один одному зіницями очей.

Вовк мусив зробити свою справу, вибору він не мав. Слід було показати добрі наміри — і він привітався, дружно ворухнувши хвостом. Але хлопчина не зрозумів. Немов варом, обдало його новою хвилею жаху, і він уперше в житті зрозумів значення словосполучень із втраченим первинним змістом. Йому буквально волосся стало дибки. Йому і справді мову відібрало.

Намагаючись подолати тремтіння в руках, хлопчина намацав мобілку — засвітилося табло, не показавши жодної рисочки зони. Вовка тієї ж миті відкинуло вбік, подалі від світлової плями, загрозової і небезпечної. Кум зник у густому тумані, мов привид.

Зони покриття тут немає — хлопець знав це, але ще раз перевірів. До першої живої хати, де є люди, ще близько кілометра. А в тих, попри які він ішов, уже роками ніхто не мешкав. Долав відстань від сусіднього села навпростець, старою дорогою, вздовж темних закинутих хат. Із затягнутих павутинням вікон ніхто б не визирнув на його крик — гукай не гукай. Даремно було волати про допомогу, та й яке там волення! — з горла видерлося лише слабке сичання. Озирнувся у пошуках гілляки, патики або каменя — і зустрівся поглядом із жовтими очима: вовк знову стояв перед ним на стежці.

І тут хлопець згадав. Його баба, яка знала безліч казок і примовок, наувчала його, маленького: «Як зустрінеш у лісі вовка, скажи: ти вовк, і я вовк. І він тебе не рушить».

Побачив свою бабусю, — так, ніби вона була зараз поруч. — Т-ти... — видихнув хлопець, — вовк... І я вовк.

Хижак повільно присів, тоді виструнчився, немов встав на пуанти — і, як у балеті, переступаючи дрібними кроками, посунувся боком на два-три метри. Постояв кілька секунд, повернувши голову і дивлячись на людину, знову відбіг, запрошуючи йти за ним. Паралізований страхом, хлопець не розумів, що відбувається. Він змусив себе просунути ногу трохи вперед по стежці — сіроманець повернувся і повторив свій дивний танець: відбіг, зупинився, відбіг, зупинився.

Вовк поводився не агресивно, але й не давав дороги. Щойно хлопець ступав уперед, підсвічуючи собі екраном мобілки, звір зникав зі стежки, щоб за кілька секунд знову опинитися попереду. Наполегливо кликав кудись чи виконував дивний ритуал...

Усе відбувалося у повній тиші. Людина, звір, ліс, гори — все довкола втратило свої голоси.

Це тривало пів години. Якби не годинник на екрані мобілки, могло б видатися — вічність. Хлопець уже зрозумів, що хижак не заподіє йому шкоди, але в думках пульсувало одне: щоб оці тортури якнайшвидше закінчилися й він спустився до села, до своїх.

Нарешті Кум припинив метушню і пропустив хлопця вперед, спостерігаючи, як той повільно спускається, задкуючи, намагаючись не повертатися до хижака спиною.

Вовк відвернувся. Він утратив цікавість до того, хто виявився таким полохливим і нездогадливим. Кілька секунд сіроманець стояв, опустивши морду, аж раптом нашорошив вуха, прислухаючись до чогось, нечутного людині, й зірвався з місця. Кілька стрибків — і зник у тумані.